

ÚSTNÍ VYHLÁŠENÍ ROZHODNUTÍ MĚSTSKÉHO SOUDU V PRAZE O KLIMATICKÉ ŽALOBĚ
15/06/2022

Podrobné odůvodnění bude stranám zasláno později.

Městský soud v Praze rozhodl o žalobě žalobců o ochraně před nezákonným zásahem žalovaných takto:

- I.
 1. Žaloba proti Vládě České republiky se **odmítá**.
 2. Ve věci žaloby proti Vládě České republiky žádný z účastníků **nemá právo na náhradu nákladů řízení**.

- II.
 1. Zásah MŽP, MPO, MZe a MD spočívající v nestanovení konkrétních mitigačních opatření vedoucí ke snížení emisí skleníkových plynů o 55 % do roku 2030 ve srovnání s úrovní v roce 1990 je **nezákonný**.
 2. Žalovaným MŽP, MPO, MZe a MD **se zakazuje** pokračovat v porušování práv žalobců nestanovením konkrétních **mitigačních** opatření vedoucích ke snížení emisí skleníkových plynů o 55 % do roku 2030 ve srovnání s úrovní v roce 1990.
 3. Žaloba se v části směřující proti neprovedení dostatečných **adaptačních** opatření **zamítá**.
 4. MŽP, MPO, MZe a MD jsou povinni nahradit žalobcům společně a nerozdílně **náklady řízení**, jejichž výše bude určena v písemném vyhotovení rozsudku, a to do 1 měsíce od právní moci rozsudku k rukám zástupce žalobců.

Odůvodnění:

Městský soud v Praze dospěl k závěru, že žaloba byla podána částečně důvodně. Vládě nepřísluší postavení správního orgánu podle soudního řádu správního, a v této části tedy byla žaloba odmítnuta.

Soud vyhověl v rozsahu směřujícím proti nedostatečnému snižování emisí skleníkových plynů, tzn. mitigačních opatření. Má za prokázané, že globální oteplování ovlivňuje životní prostředí, a že právo na životní prostředí je chráněno čl. 35 Listiny základních práv a svobod. Ze zpráv IPCC vyplývá, že klimatická změna je ve značné míře způsobena lidskou činností, a žalovaní mají povinnost právo na životní prostředí chránit. Soud nemohl v tomto případě vycházet z právní úpravy, která by se týkala přímo plnění povinností na ochranu klimatu, neboť Česká republika klimatický zákon jako takový nemá, ale vycházel z ustanovení Pařížské dohody a z Evropského právního rámce pro klima, neboť má za to, že tyto právní předpisy jsou určité a pro žalované závazné. Povinnost mitigace dle názoru soudu plyne z Pařížské dohody a je vymezena v národně stanoveném příspěvku EU. Žalovaní jsou povinni omezovat emise GHG tak, aby do roku 2030 docílili jejich 55 % snížení ve srovnání s hodnotami v roce 1990. Musí mít plán přesných a úplných mitigačních opatření, směřujících k redukčnímu cíli. Soud má za to, že plán obsažený v Politice ochrany klimatu (POK)

není dostatečný. Z Vyhodnocení POK vyplynulo, že stávající opatření nepovedou k požadovanému snížení emisí GHG do roku 2030, a je nutné přijmout dodatečná opatření tak, jak je přímo v tom Vyhodnocení konstatováno. Žalovaní nedoložili soudu seznam dodatečných opatření, které hodlají přijmout k dosažení cíle Pařížské dohody. Neuvedli ani legitimní důvod své nečinnosti a Městský soud v Praze tedy vyšel z principu předběžné opatrnosti a uzavřel, že se žalovaní nachází v nezákonném prodlení s přijetím konkrétního plánu mitigačních opatření, která povedou ke splnění cíle snížení emisí GHG o tu stanovenou výši. A proto soud tedy zakázal žalovaným porušovat práva žalobců nestanovením konkrétních mitigačních opatření.

Pokud se jedná o povinnost adaptace, ta také plyne pro žalované z Pařížské dohody, a tato povinnost spočívá ve zvyšování adaptační kapacity jednotlivých odvětví a žalovaní nejsou povinni dosahovat konkrétních cílů v předem určených časových obdobích nebo bezvýhradně plnit veškerá adaptační opatření. Soud vycházel z toho, že v roce 2021 byl přijat Národní akční plán adaptace na změnu klimatu, v němž žalovaní reagovali na nedostatky dřívějšího plánu. I když nedošlo k odstranění některých následků klimatické změny, např. kůrovcová kalamita, sucho, povodně, žalovaní zvyšují své adaptační úsilí. Uvádí v život jednotlivá adaptační opatření, byť tak činí s rozdílnou mírou úspěšnosti. Z podkladů poskytnutých žalovanými je zřejmé, že nepostupují ryze formálně, ale následky klimatické změny se snaží skutečně řešit, a proto soud činnost žalovaných v této oblasti vyhodnotil jako dostatečnou.

Pokud se jedná o existenci příčinné souvislosti mezi nečinností žalovaných a dopadem do právní sféry žalobců, zde soud vyšel z toho, že ke změně klimatu by došlo i v případě činnosti žalovaných při mitigaci a adaptaci na změnu klimatu, avšak kdyby žalovaní plnili své závazky, klimatická změna by byla mírnější a odvrácení nebezpečné změny by bylo pravděpodobnější. Nekonání je proto dílčí příčinou stávajících nepříznivých dopadů klimatické změny. Individuální odpovědnost smluvních států Pařížské dohody nelze odmítnout s odkazem na výši emisních příspěvků jiných států. Takový přístup by znemožnil účinnou právní ochranu v případě, že předmětný stát není z globálního hlediska významným emitentem GHG. Každý ze států má povinnost přispět svým dílem k řešení této globální krize.

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost, a to ve lhůtě do 2 týdnů po doručení písemného vyhotovení rozsudku, k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně.